

[Askjær Jørgensen]

mark er et så stort og voldsomt land. Det er trist, når det kniber så hårdt med at forestille sig begreberne. Men jeg synes stadig væk, at Danmark er lille i forhold til f.eks. Frankrig, også når det gælder økonomiske kræfter.

Hanne Engberg (SF):

Forholdet mellem i-lande og u-lande er jo i den senere tid igen blevet meget aktuelt. Det skyldes for det første, at kløften mellem i- og u-lande trods to FN-tiår med intense bestræbelser for at forbedre u-landenes situation er fordoblet på disse tyve år. Flere mennesker sulter, arbejdsløsheden er forøget, den industrielle udvikling går alt for langsomt, landbrugsudviklingen giver stadig mindre selvforsyning, sundheds- og boligforholdene er katastrofale, og ødelæggelsen af miljø og udtømmingen af ressourcer forstærkes.

For det andet skyldes interessen, at sammenhængen mellem den stadig stigende oprustning og u-landenes muligheder for vækst er blevet iøjnefaldende også for i-landene.

For det tredje kritiseres den officielle u-landsbistand fra i-landene, ikke alene af u-landene selv nu på internationale konferencer, men også af i-landsautoriteter – vi kan nævne Brandtrapporten, Myrdals udtalelser, som er blevet citeret her i dag, og den danske rigsrevisions bemærkninger.

Kritikken kommer sådan set ikke bag på dem, der i de sidste to tiår har fulgt den økonomiske og politiske udvikling i i- og u-lande. Den falder helt i tråd med den kritik, der har lydt fra socialistisk side, men som aldrig er blevet taget særlig alvorligt. At kritikken slår igennem nu, skyldes den internationale økonomiske krise, der også truer de rige landes egne udviklingsmuligheder.

Den traditionelle udviklingsfilosofi har troet, at vækst i i-lande og overførsel af en vis kapital og teknologi til u-lande ville løse problemerne. Derfor foreslår man nu i i-lande en form for politik, som man kalder recycling-politik – man »cykler« på den måde, at olielandene skal investere deres store kapital i u-landene, og at i-landene skal bidrage med avanceret teknologi, og så mener man, at væksten vil fortsætte igen til alles gavn. Men denne filosofi hviler jo præcis på de gamle vækstpræmisser, og ulighederne vil derfor selvfølgelig stadig vokse.

Brandtrapporten leverer en tilbundsående analyse af disse skævheder. Den omfatter alle relevante problemer såsom sultproblemer, oprustning, handelsskævheder, energi-problemer, de multinationale selskabers ødelæggelse af u-landenes egne muligheder for vækst og i-landenes magtdominans i internationale økonomiske organisationer som Valutafonden, Verdensbanken og GATT-toldorganisationen.

Men hvor analysen er klar og konsekvent, er løsningsforslagene, som også den socialdemokratiske regering i Danmark har tilsluttet sig, traditionelle og forsigtige. Brandtkommissionen vover nemlig ikke at røre ved de tilgrundliggende politiske mekanismer, der er årsag til fejludviklingen. Dens vigtigste løsningsforslag er energi- og forsyningsaftaler med olielandene; en storstilet Marshallplan skal overføre teknologi og penge til u-landene, en art socialdemokratisk krisepolitik skal hæve u-landene op til et sådant niveau, at de kan få en større vækst efter i-landenes mønster og samtidig blive bedre markeder for vores eksport. Men det er jo netop dette system, der forstærker kløfterne.

Rappørtten lægger megen vægt på at fremhæve interessefællesskab og gensidig afhængighed mellem Syd og Nord. Og det er da også rigtigt ud fra et teoretisk-økonomisk synspunkt, hvis målet er at inddrage hele verden under det kapitalistiske udviklingssystem. Den taler ikke om de meget alvorlige interessemodsigelser, der også er mellem i- og u-lande, i i-landene selv og i u-landene selv; det skal jeg vende tilbage til.

Myrdal på den anden side synes ganske at have opgivet at ændre de ulige magtforhold. Han foreslår i total afmagt katastrofehjælp, dvs. fødevarebistand til de sultende masser, så at mundene dog kan lukkes på dem et stykke tid. Nu kan vi forstå, at nogle borgerlige herinde ikke engang ønsker dette, men ønsker, at de hellere skal dø i tide, så de dog ikke skal dø i en ung alder.

Brandtrapportens reformforslag udgør utvivlsomt et fremskridt i forhold til situationen nu. De kan gennemføres som delreformer, og det ville være virkelighedsflugt at modsætte sig disse bestræbelser. Det vil SF da heller ikke gøre, men vi ønsker samtidig at gøre opmærksom på, at de langtfra er nok. I bedste fald udsætter de problemernes løsning; de tager ikke fat på årsagerne.